

УЗАГАЛЬНЕННЯ ОДНІЄЇ ТЕОРЕМИ ГАРДІ–ЛІТТЛВУДА

Для аналітичних і гармонічних функцій, представлених узагальненим інтегралом Пуассона–Стільтьєса, описано зростання L_p -норм у термінах міри Стільтьєса.

Нехай $\psi: [-\pi, \pi] \rightarrow \mathbb{R}$. Через BV та L^p позначатимемо класи функцій обмеженої зміни та інтегровних в p -му степені на $[-\pi, \pi]$ відповідно.

Нехай $\omega(\delta, \psi) = \sup\{|\psi(x) - \psi(y)| : x, y \in [-\pi, \pi], |x - y| < \delta\}$, $\delta > 0$, — модуль неперервності функції ψ . Якщо $\psi \in L^p$, $p \geq 1$, то інтегральним модулем неперервності називається $\omega_p(\delta, \psi) = \sup_{0 \leq h \leq \delta} \left(\frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} |\psi(x+h) - \psi(x)|^p dx \right)^{\frac{1}{p}}$.

Як і в [3], скажемо, що $\psi \in \Lambda_\gamma$, якщо $\omega(\delta, \psi) = O(\delta^\gamma)$ ($\delta \downarrow 0$) і $\psi \in \Lambda_\gamma^p$, якщо $\psi \in L^p$ і $\omega_p(\delta, \psi) = O(\delta^\gamma)$, ($\delta \downarrow 0$). Зауважимо, що, якщо ψ неперервна, то $\omega_p(\delta, \psi) \rightarrow \omega(\delta, \psi)$ при $p \rightarrow \infty$, отже, $\Lambda_\gamma^\infty = \Lambda_\gamma$ при $\gamma > 0$. Крім того, при $p > 1$ $\Lambda_1^p = W_1^p$ — клас функцій ψ , для яких $\psi' \in L^p$, а $\Lambda_1^1 = BV$ [4 (гл.3), 6].

Нагадаємо, що аналітична в $\mathbb{D} = \{z \in \mathbb{C} : |z| < 1\}$ функція $f(z)$ належить до класу Гарді H^p , якщо $\sup_{0 < r < 1} \int_{-\pi}^{\pi} |f(re^{i\varphi})|^p d\varphi < +\infty$.

Зауваження 1. Добре відомо [1, 3], що $f \in H^p$, $p > 1$ тоді й лише тоді, коли для деякої $\tilde{f} \in L^p$

$$f(z) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} S_0(ze^{-it}) \tilde{f}(t) dt + i \operatorname{Im} f(0), \quad (1)$$

де $S_0(z) = (1+z)/(1-z)$ — ядро Шварца. При цьому м.с. $\tilde{f}(t) = \lim_{r \uparrow 1} \operatorname{Re} f(re^{it})$.

Означимо $M_p(r, \varphi) = \left(\frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} |\varphi(re^{it})|^p dt \right)^{\frac{1}{p}}$, де φ — аналітична (гармонічна) в \mathbb{D} .

Г. Гарді та Дж. Літлвуд довели наступне твердження [7, теореми 40, 48].

Теорема А. Нехай f аналітична в \mathbb{D} , $p \in [1, +\infty]$, $0 < \gamma \leq 1$. Для того щоб $F \in \Lambda_\gamma^p$, де $F(t) = f(e^{it})$, необхідно і достатньо, щоб

$$M_p(r, f') = O((1-r)^{\gamma-1}), \quad r \uparrow 1. \quad (2)$$

Зрозуміло, що за умов попередньої теореми $f \in H^p$. Крім того, згідно із зауваженням 1, необхідні та достатні умови теореми А рівносильні до формули (1) з $\tilde{f} \in \Lambda_\gamma^p$ при $p > 1$. Цей результат може бути переформульований для гармонічних функцій. Нехай $P_0(r, t) = \operatorname{Re} S(re^{it})$ — ядро Пуассона.

Теорема В. Нехай u гармонічна в \mathbb{D} , $p \in (1, +\infty]$, $0 < \gamma \leq 1$. Для того щоб

$$u(re^{i\varphi}) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} P_0(r, \varphi - t) \tilde{u}(t) dt \quad (3)$$

для деякої $\tilde{u} \in \Lambda_r^p$, необхідно і достатньо, щоб

$$M_p(r, u'_\varphi) = O((1-r)^{\gamma-1}), \quad r \uparrow 1. \quad (4)$$

Справді, нехай $p > 1$. Нехай $v(z)$ — спряжена гармонічна функція до u , $f = u + iv$ аналітична в \mathbb{D} . За теоремою Рісса та умовами Коші–Рімана кожна з величин $M_p(r, v'_\varphi)$, $M_p(r, v'_r)$, $M_p(r, u'_r)$ має порядок $O((1-r)^{\gamma-1})$ при $r \uparrow 1$. Отже, умови (2) та (4) рівносильні. Крім того, добре відомо, що (1) рівносильно до (3). Як наслідок отримуємо рівносильність теорем А та В при $p > 1$.

Зазначимо, що функції вигляду (3) задовольняють умову $B(r, u) = M_\infty(r, u) = O((1-r)^{-1})$, $r \uparrow 1$.

Дробовий інтеграл порядку $\alpha > 0$ [2] для $h: (0, b) \rightarrow \mathbb{R}$ визначається за формулами ($r \in (0, b)$):

$$h_\alpha(r) = D^{-\alpha}h(r) = \frac{1}{\Gamma(\alpha)} \int_0^r (r-x)^{\alpha-1} h(x) dx, \quad D^0h(r) \equiv h(r),$$

$$D^\alpha h(r) = \frac{d^p}{dr^p} \left\{ D^{-(p-\alpha)}h(r) \right\}, \quad \alpha \in (p-1; p], \quad p \in \mathbb{N},$$

де $\Gamma(\alpha)$ — функція Ейлера; h_α неперервна при $\alpha \geq 1$ і збігається з первісними відповідного порядку при $\alpha \in \mathbb{N}$.

Якщо u — гармонічна функція в \mathbb{D} , $\alpha \geq 0$, прийmemo $u_\alpha(re^{i\varphi}) = r^{-\alpha}D^{-\alpha}u(re^{i\varphi})$, де дробовий інтеграл береться за змінною r . Зауважимо, що u_α гармонічна в \mathbb{D} .

$$\text{Нехай } S_\alpha(z) = \Gamma(1+\alpha) \left(\frac{2}{(1-z)^{\alpha+1}} - 1 \right), \quad P_\alpha(r, t) = \text{Re}S_\alpha(re^{it}).$$

Тоді $P_0(r, t)$ є ядром Пуассона, крім того, $P_\alpha(r, t) = D^\alpha(r^\alpha P_0(r, t))$.

Відомо таке параметричне зображення гармонічних в крузі функцій скінченного порядку.

Теорема С [2, теорема 9.10]. *Нехай $\alpha > -1$, тоді*

$$\sup_{0 < r < 1} \int_0^{2\pi} |u_\alpha(re^{i\varphi})| d\varphi = M_\alpha < +\infty, \quad (5)$$

тоді й лише тоді, коли

$$u(re^{i\varphi}) = \int_{-\pi}^{\pi} P_\alpha(r, \varphi - \theta) d\psi(\theta), \quad (6)$$

де $\psi \in BV[-\pi, \pi]$. При цьому $\psi(\theta) = \lim_{n \rightarrow +\infty} \int_{-\pi}^{\theta} u_\alpha(r_n e^{i\theta}) d\theta$ для деякої послідовності $r_n \uparrow 1$.

Виникають такі задачі:

- 1) знайти аналог теореми В для ядра P_α , $\alpha > -1$;
- 2) описати зростання $M_p(r, u)$ в термінах ψ із зображення (6).

Теореми 1 і 2 розв'язують поставлені задачі.

Теорема 1. Нехай u гармонічна в \mathbb{D} , $0 < \gamma < 1$, $\alpha > \gamma - 1$, $p \in (1, +\infty]$.
Для того щоб

$$u(re^{i\varphi}) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} P_{\alpha}(r, \varphi - t) \tilde{u}(t) dt \quad (7)$$

для деякої функції $\tilde{u} \in \Lambda_r^p$, необхідно і достатньо, щоб

$$M_p\left(r, \frac{\partial u}{\partial \varphi}\right) = O\left((1-r)^{\gamma-\alpha-1}\right), \quad r \uparrow 1. \quad (8)$$

Зауваження 2. У випадку $p = \infty$ ця теорема анонсована в роботі [5].

Теорема 2. Нехай функція u гармонічна в \mathbb{D} , $p \in [1; +\infty]$, $0 < \gamma \leq 1$ і $\alpha > \gamma - 1$. Для того щоб u зображалась у вигляді (6), де $\psi \in BV \cap \Lambda_r^p$ при $\gamma < 1$, необхідно і достатньо, а при $\gamma = 1$ необхідно, щоб виконувалась умова (5), і

$$M_p(r, u) = O((1-r)^{\gamma-\alpha-1}), \quad r \uparrow 1.$$

Зауваження 3. У випадку $p = +\infty$ теорему 2 доведено в роботі [5].
Подібно можна довести теореми для аналітичних функцій.

Теорема 3. Нехай f аналітична в \mathbb{D} , $0 < \gamma < 1$, $\alpha > \gamma - 1$, $p \in (1, +\infty]$.
Для того щоб

$$f(re^{i\varphi}) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} S_{\alpha}(r, \varphi - t) \tilde{u}(t) dt + i \operatorname{Im} f(0) \quad (9)$$

для деякої функції $\tilde{u} \in \Lambda_r^p$, необхідно і достатньо, щоб

$$M_p(r, f') = O\left((1-r)^{\gamma-\alpha-1}\right), \quad r \uparrow 1. \quad (10)$$

Зауваження 4. При $\gamma = 1$ і $\alpha > 0$ умови теорем 1 та 3, взагалі кажучи, не є достатніми (див. приклад).

Теорема 4. Нехай функція f аналітична в \mathbb{D} , $p \in [1; +\infty]$, $0 < \gamma \leq 1$ і $\alpha > \gamma - 1$. Для того щоб f зображалась у вигляді

$$f(re^{i\varphi}) = \frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} S_{\alpha}(r, \varphi - t) d\psi(t) + i \operatorname{Im} f(0),$$

де $\psi \in BV \cap \Lambda_r^p$ при $\gamma < 1$, необхідно, необхідно і достатньо, а при $\gamma = 1$ необхідно, щоб виконувалась умова (5) з $u_{\alpha} = \operatorname{Re} f_{\alpha}$ і $M_p(r, f) = O((1-r)^{\gamma-\alpha-1})$, $r \uparrow 1$.

Зауваження 5. При $p = \infty$ теорема 4 анонсована в роботі [5].

Зауваження 6. При $\gamma = 1$ умови теорем 2 та 4, взагалі кажучи, не є достатніми (див. приклад).

Зауваження 7. При $\alpha \geq 0$, $p > 1$ з $M_1(r, f) = O((1-r)^{-\alpha})$ при $r \uparrow 1$ впливає $M_p(r, f) = O((1-r)^{-\alpha-1+1/p})$ [7, th.27]. Отже, теореми 2 і 4 дають нову інформацію лише при $\gamma p > 1$. Це природно, оскільки $BV = \Lambda_1^1 \subset \Lambda_{\gamma}^p$ при $\gamma p < 1$.

Д о в е д е н н я теорем 1. Згідно з теоремою 46 [7], умова (8) рівносильна до умови $M_p(r, (u'_{\varphi})_{\alpha}) = O((1-r)^{\gamma-1})$ ($r \uparrow 1$), оскільки $\gamma-1 < 0$, $\gamma-\alpha-1 < 0$.

Але легко бачити, що $(u'_\varphi)_\alpha = (u_\alpha)'_\varphi$. З іншого боку, з теореми 9.10 [2, гл. IX, с. 650–651] випливає, що зображення $u_\alpha(re^{i\varphi}) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} P_0(r, \varphi - t) \tilde{u}(t) dt$ для деякої $\tilde{u} \in \Lambda_\gamma^p$ справджується тоді і лише тоді, коли $u(re^{i\varphi}) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} P_\alpha(r, \varphi - t) \tilde{u}(t) dt$. Залишилось застосувати теорему В.

Нам будуть потрібні наступні оцінки ($\alpha > -1$):

$$\left| \frac{\partial}{\partial \varphi} P_\alpha(re^{i\varphi}) \right| \leq \Gamma(\alpha + 1) \left| \frac{2(\alpha + 1)rie^{i\varphi}}{(1 - re^{i\varphi})^{\alpha+2}} \right| \leq \frac{C_1(\alpha)}{|1 - re^{i\varphi}|^{\alpha+2}}. \quad (11)$$

Звідси маємо, що

$$\left| \frac{\partial}{\partial \varphi} P_\alpha(re^{i\varphi}) \right| \leq \begin{cases} C_1(\alpha), & \text{при } \pi/2 \leq |\varphi| \leq \pi, \\ C_2|\varphi|^{-\alpha-2}, & \text{при } 0 \leq |\varphi| \leq \pi/2. \end{cases} \quad (12)$$

$$\text{Нехай } J_\alpha(re^{i\varphi}, v) = \int_{-\pi}^{\pi} \frac{\partial}{\partial \varphi} P_\alpha(r, \varphi - t) v(t) dt.$$

Лема. *Нехай $v \in \Lambda_\gamma^p$, $0 < \gamma \leq 1$, $\alpha > \gamma - 1$, $p \geq 1$. Тоді $M_p(r, J_\alpha(\cdot, v)) = O((1 - r)^{\gamma-1-\alpha})$, $r \uparrow 1$.*

Д о в е д е н н я. Продовжуючи v на \mathbb{R} за періодичністю та використовуючи періодичність $\frac{\partial}{\partial \varphi} P_\alpha(r, t)$ за t , маємо

$$\begin{aligned} J_\alpha(re^{i\varphi}, v) &= \int_{-\pi}^{\pi} \frac{\partial}{\partial \varphi} P_\alpha(r, \varphi - t) v(t) dt = - \int_{-\varphi-\pi}^{\pi-\varphi} \frac{\partial}{\partial x} P_\alpha(r, -x) v(x + \varphi) dx = \\ &= - \int_{-\pi}^{\pi} \frac{\partial}{\partial x} P_\alpha(r, -x) v(x + \varphi) dx = \int_{-\pi}^{\pi} \frac{\partial}{\partial x} P_\alpha(r, -x) (v(\varphi) - v(x + \varphi)) dx. \end{aligned} \quad (13)$$

Нехай спочатку $p > 1$. Виберемо β_1 і β_2 так, щоб $\beta_1 + \beta_2 = \alpha + 2$, $\beta_1 > p^{-1} + \gamma$, $\beta_2 > q^{-1}$, $p^{-1} + q^{-1} = 1$. Тоді за нерівністю Гельдера

$$\begin{aligned} |J_\alpha(re^{i\varphi}, v)|^p &\leq C_1 \left(\int_{-\pi}^{\pi} \frac{|v(\varphi) - v(x + \varphi)|}{|1 - re^{ix}|^{\alpha+2}} dx \right)^p \leq \\ &\leq C_1 \int_{-\pi}^{\pi} \frac{|v(\varphi + x) - v(\varphi)|^p}{|1 - re^{ix}|^{\beta_1 p}} dx \left(\int_{-\pi}^{\pi} \frac{dx}{|1 - re^{ix}|^{\beta_2 q}} \right)^{p-1}. \end{aligned} \quad (14)$$

Використовуючи оцінки (11), (12), легко вивести, що $\int_{-\pi}^{\pi} |1 - re^{ix}|^{-\beta_2 q} dx \leq$

$\leq C_5(1-r)^{(p-1)(1-q\beta_2)}$, $r \uparrow 1$. Тому, використовуючи вибір β_1 та β_2 , виводимо

$$\begin{aligned} \int_{-\pi}^{\pi} |J_{\alpha}(re^{i\varphi}, v)|^p d\varphi &\leq C_6(1-r)^{(p-1)(1-q\beta_2)} \int_{-\pi}^{\pi} \frac{dx}{|1-re^{ix}|^{\beta_1 p}} \int_{-\pi}^{\pi} |v(\varphi) - v(\varphi-x)|^p d\varphi \leq \\ &\leq C_6(1-r)^{p-1-p\beta_2} \int_0^{\pi} \frac{\omega_p^p(x, v)}{|1-re^{ix}|^{\beta_1 p}} dx \leq C_7(1-r)^{p-1-p\beta_2} \left(\int_0^{1-r} \frac{x^{\gamma p}}{(1-r)^{\beta_1 p}} dx + \right. \\ &+ \int_{1-r}^{\pi/2} \frac{x^{\gamma p}}{x^{\beta_1 p}} dx + \left. \int_{\pi/2}^{\pi} \omega_p^p(x, v) dx \right) \leq C_7(1-r)^{p-1-p\beta_2} \left((1-r)^{\gamma p - \beta_1 p + 1} + O(1) \right) = \\ &= O(1-r)^{p+\gamma p - p(\beta_1 + \beta_2)} = O(1-r)^{p(\gamma - \alpha - 1)}, \quad r \uparrow 1. \end{aligned}$$

Отже, при $p > 1$ $M_p(r, J_{\alpha}(\cdot, v)) = O((1-r)^{\gamma - \alpha - 1})$ ($r \uparrow 1$).

Якщо $p = 1$, то з (13) виводимо

$$\begin{aligned} \int_{-\pi}^{\pi} |J_{\alpha}(re^{i\varphi}, v)| d\varphi &\leq C_8 \int_{-\pi}^{\pi} \frac{dx}{|1-re^{ix}|^{\alpha+2}} \int_{-\pi}^{\pi} |v(\varphi) - v(\varphi-x)| d\varphi \leq \\ &\leq C_9 \int_0^{\pi} \frac{\omega_1(x, v)}{|1-re^{ix}|^{\alpha+2}} dx \leq C_{10} \left(\int_0^{1-r} \frac{x^{\gamma}}{(1-r)^{\alpha+2}} dx + \right. \\ &+ \left. \int_{1-r}^{\pi/2} \frac{x^{\gamma}}{x^{\alpha+2}} dx + \int_{\pi/2}^{\pi} \omega_1(x, v) dx \right) = O(1-r)^{\gamma - \alpha - 1}, \quad r \uparrow 1, \end{aligned}$$

що і треба було довести. Лему доведено. \diamond

Д о в е д е н н я теорема 2. (\Rightarrow) Нехай для деякої $\psi \in BV \cap \Lambda_{\gamma}^p$, $p \geq 1$, $0 < \gamma \leq 1$, $\alpha > \gamma - 1$,

$$u(re^{i\varphi}) = \int_{-\pi}^{\pi} P_0(r, \varphi - \theta) d\psi(\theta). \quad (15)$$

Продовжимо ψ на \mathbb{R} за правилом $\psi(x + 2\pi) - \psi(x) = \psi(\pi) - \psi(-\pi)$. Маємо

$$\begin{aligned} u(re^{i\varphi}) &= \int_{-\pi+\varphi}^{\pi+\varphi} P_0(r, \varphi - \theta) d\psi(\theta) = (\psi(\pi) - \psi(-\pi))P_0(r, \pi) - \\ &- \int_{-\pi+\varphi}^{\pi+\varphi} \frac{\partial}{\partial \theta} P_0(r, \theta - \varphi) \psi(\theta) d\theta = C \frac{1-r}{1+r} - J_0(re^{i\varphi}, \psi). \end{aligned}$$

За лемою, $M_p(r, J_0(\cdot, \psi)) = O((1-r)^{\gamma-1})$ ($r \uparrow 1$). Отже, $M_p(r, u) = O((1-r)^{\gamma-1})$ ($r \uparrow 1$).

(\Leftarrow) Нехай $0 < \gamma < 1$, $\alpha = 0$. За теоремою С маємо (15) з $\psi \in BV$ і для деякої послідовності (r_n) , $r_n \uparrow 1$ ($n \rightarrow \infty$) $\psi(\theta) = \lim_{n \rightarrow +\infty} \psi_{r_n}(\theta)$, де

$$\psi_{r_n}(\theta) = \int_{-\pi}^{\theta} u(r_n e^{it}) dt.$$

Нехай $f(z) = u(z) + iv(z)$, де v - спряжена до u гармонічна в \mathbb{D} функція. Тоді за теоремою Рісса [3, гл.VIII] $M_p(r, v) = O((1-r)^{\gamma-1})$, а отже, і

$M_p(r, f) = O((1-r)^{\gamma-1})$ при $r \uparrow 1$. За теоремою А для $\Phi(z) = \int_0^z F(\zeta) d\zeta$ маємо $\Phi \in H^p$ і $\phi \in \Lambda_\gamma^p$, $\phi(\theta) = \Phi(e^{i\theta})$. Тому

$$\begin{aligned} & \int_{-\pi}^{\pi} |\psi_{r_n}(\theta+h) - \psi_{r_n}(\theta)|^p d\theta = \int_{-\pi}^{\pi} \left| \int_{\theta}^{\theta+h} u(r_n e^{it}) dt \right|^p d\theta \leq \\ & \leq \int_{-\pi}^{\pi} \left| \int_{\theta}^{\theta+h} F(r_n e^{it}) dt \right|^p d\theta \leq \int_{-\pi}^{\pi} \left| \Phi(r_n e^{i(\theta+h)}) - \Phi(r_n e^{i\theta}) \right|^p d\theta \leq C. \end{aligned}$$

Отже, за теоремою Лебега можна перейти до границі під знаком інтеграла. Одержимо $\int_{-\pi}^{\pi} |\psi(\theta+h) - \psi(\theta)|^p d\theta \leq \int_{-\pi}^{\pi} |\phi(\theta+h) - \phi(\theta)|^p d\theta \leq Ch^{p\gamma}$, тобто $\psi \in \Lambda_\gamma^p$. \diamond

Випадок $\alpha > 0$, за допомогою теореми 46 з роботи [7], доводиться так само, як теорема 1.

Приклад. За теоремою 9.1 [2] справджується рівність

$$\frac{1}{1-z} = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} S_1(ze^{-it}) \ln \frac{1}{|1-e^{it}|} dt = \frac{1}{2\pi} \int_{-\pi}^{\pi} S_2(ze^{-it}) g(t) dt, \quad (16)$$

де $g(t) = \operatorname{Re} \int_0^{e^{it}} \ln \frac{1}{|1-\zeta|} d\zeta = \operatorname{Re} \left((e^{it}-1) \ln \frac{1}{1-e^{it}} - e^{it} \right)$. Зрозуміло, що $g \notin \Lambda_1$.

Тому, достатність умови теореми 4 при $\alpha = \gamma = 1$ та теореми 3 при $\alpha = 2$, $\gamma = 1$ не є вірною. Беручи дійсну частину від (16), робимо подібні висновки для теорем 1 і 2.

1. Голузин Г. М. Геометрическая теория функций комплексного переменного. – Москва: Наука, 1966. – 628 с.
2. Джрбашян М. М. Интегральные преобразования и представления функций в комплексной области. – Москва: Наука, – 1966.
3. Зигмунд А. Тригонометрические ряды. Т.1. – Москва: Мир, 1965. – 616 с.
4. Тиман А. Ф. Теория приближений функций действительного переменного. – Москва: Наука, 1960.
5. Chyzhykov I. E. Growth and representation of analytic and garmonic functions in the unit disc// Укр. мат. вісник. – 2006. – 3, N² 1. – С. 32–45.
6. Hardy G. H., Littlewood J. E. Some properties of fractional integrals. I// Math. Zeitschrift. – 1928. – 27. – P. 565–606.
7. Hardy G. H., Littlewood J. E. Some properties of fractional integrals. II// Math. Zeitschrift. – 1931/32. – 34. – P. 403–439.

ОБОБЩЕНИЕ ОДНОЙ ТЕОРЕМЫ ХАРДИ–ЛИТТЛВУДА

Для аналитических и гармонических функций, представленных обобщенным интегралом Пуассона–Стилтьеса, описан рост L_p -норм в терминах меры Стилтьеса.

GENERALIZATION OF THE HARDY–LITTLEWOOD THEOREM

For analytic and harmonic functions represented by the generalized Poisson–Stiltjes integral a growth of the L_p -norms in the Stiltjes measure terms are described.